

ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ ГІМНАЗІЇ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Ігор Горошкін (Інститут педагогіки НАПН України,
старший науковий співробітник відділу навчання іноземних мов)

У сучасному світі для людини стає необхідністю володіння іноземною мовою. Це зумовлено динамічними глобалізаційними процесами, що сприяють розширенню міжнародного співробітництва в різноманітних галузях та активізації міжкультурного діалогу. Перед освітою постало завдання – забезпечити такий рівень володіння іноземною мовою, який задовольняв би професійні та особистісні потреби комуніканта.

Особливої значущості в цьому контексті набуває формування в учнів закладів загальної середньої освіти міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності. З огляду на це важливе значення має методично правильний добір методів, прийомів, засобів.

Розглянемо докладніше засоби формування в учнів 5-6 класів гімназії міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності на уроках іноземних мов.

Значний пізнавальний, розвивальний та виховний потенціал має робота з текстом як засобом формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності. Головною вимогою до тексту є наявність країнознавчого змісту – інформації про культуру, історію, географію, традиції країни, мова якої вивчається. Важливим складником цього виду діяльності є контроль прочитаного. Контроль може здійснюватися в різних формах - відповіді на запитання, переказ, оцінювання висловлень за їх відповідністю змісту тексту, тести.

Ефективною вважаємо роботу з наочними матеріалами. Така діяльність позитивно впливає на розвиток

комунікативних умінь учнів. У процесі роботи з наочними матеріалами розширюється і закріплюється знання лексичних одиниць мови, граматичних навичок, розвивається уява, а учень прагне до аналізу і синтезу побаченого. На уроці можуть бути представлені ілюстрації, репродукції картин відомих художників, фотографії, географічні мапи, малюнки, буклети, що несуть важливу лінгвокраїнознавчу інформацію.

Алгоритм роботи з наочністю зазвичай складається з кількох послідовних запитань. Наприклад, таких: 1) *Look at the picture. Who/what can you see there?* (Подивіться на картинку. Що/кого ви там бачите?) 2) *What is going on?* (Що відбувається?) 3) *What are they (is he/she) doing?* (Що вони (він/вона) роблять?) 4) *Where is it (are they) situated?* (Де (вони) знаходиться (-яться?) 5) *What can you see in the background?* (Що можна побачити на задньому плані?). У процесі роботи з мапою можна застосувати різноманітні види вправ, спрямовані на засвоєння знань не лише з географії країн, мова яких вивчається, а й розвиток уяви учнів. Наприклад, можна запитати, які асоціації виникають у них деякі географічні назви. Що їм відомо про такі географічні об'єкти, як Лондон, Кембрідж, Темза тощо,

Значний інтерес учнів викликає робота з прислів'ями та приказками, ідіоматичними висловами, фразеологізмами. Ознайомившись з прислів'ями англійською мовою, учні можуть спробувати назвати українські відповідники. Наприклад: *Don't make a mountain out of an anthill.* – *Не роби з мухи слона.* Подібні вправи допоможуть ознайомитися з англійським фольклором, збагатити мовний інвентар, зробити мовлення яскравішим та емоційнішим.

Література

1. **Безконфліктне спілкування:** прості та дієві правила поведінки. URL: <https://ukr.media/psihologiya/410856/>
2. **Бондаренко Н.** Ситуаційні вправи на уроках української мови. *Українська мова і література в школі.* 2017. № 2. С. 2–8. URL : https://lib.iitta.gov.ua/714058/1/Бондаренко_Ситуаційні.pdf
3. **Войцехівська Н. К.** Конфліктний дискурс в українській

художній літературі: структурний, семантичний, комунікативний і лінгвокогнітивний аспекти: автореф. на здобуття наук. ступ. д-ра філол. н. : 10.02.01. Київ, 2019. 34 с. URL : http://www.inmo.org.ua/assets/files/disser2/Voitsekhivska_eref.pdf

4. Галаєвська Л. В. Функції ситуативних вправ у підручнику української мови. *Проблеми сучасного підручника*. 2015. Вип. 15(1). С. 106-115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2015_15%281%29_15

5. Голуб Н. Б. Психологічні засади емоційного навчання української мови учнів ліцею. URL : http://lib.iitta.gov.ua/721447/1/Голуб_тези_2020_Херсон.pdf

6. Лещенко Г. П. Вивчення морфології в 6-7 класах загальноосвітньої школи за комунікативно-функційним та компетентнісним підходами. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». Вип. 57. 2015. С. 194-198. URL : <https://lingvj.oa.edu.ua/articles/2015/n57/45.pdf>

7. Навчання української мови учнів 5 класу на засадах компетентнісного підходу : посібник / Н. Б. Голуб, В. І. Новосолова, Г. Т. Шелехова, А. В. Ярмолук. К. : Видавничий дім «Сам», 2017. 144 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/712143/1/Посібник_Навчання_%20укр_мови_5%20клас.pdf

8. Шевцова Л. С. Ситуативні завдання як засіб розвитку зв'язного мовлення учнів (5-7 класи) : автореф. на здобуття наук. ступ. канд. пед. н. : 13.00.02. Київ, 2002. 20 с.